

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз засвідчив наявність тісного взаємозв'язку між темпами економічного росту України та динамікою монетарних показників. З огляду на щільність кореляційних зв'язків найбільша увага при монетарному забезпеченні процесів подолання рецесії та інших проявів кризи має бути приділена відповідності обсягів грошового агрегату M_2 цілям державної економічної політики. Особливу роль в стабілізації фінансової складової економічної системи має відігравати НБУ. Як центральний банк він має можливість впливати на стабілізацію поточного стану та активізацію економічного росту ринковими методами через регулювання монетарних чинників в процесі первинної та вторинної емісії. Певний оперативний механізм коригування грошової маси та перспективи використання механізмів впливу через окремі сектори фінансового ринку в процесі стабілізації національної економічної системи та подальшого прискорення економічного розвитку є предметом подальших досліджень.

Література

1. Горбань Т. С. Еволюція вивчення економічного росту : зб. наук. пр / Т. С. Горбань // Таврійського державного агротехнологічного університету. – 2012. – № 2. – Т. 5. – С. 91-100.
2. Адрушак Є. М. Використання інструментарію грошово-кредитного регулювання для стимулювання зростання економіки / Є. М. Адрушак, О. О. Перепьолкіна // Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. – 2008. – Вип 10. – Ч. 1. – С. 4-12.
3. Борейко В. І. Взаємозв'язок обсягу грошової маси та її структури з економічним зростанням / В. І. Борейко, М. О. Трофімчук // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. – 2011. – Вип. 2. – С. 23-24.
4. Колобов Ю. Монетарні параметри розвитку економіки України / Ю. Колобов // Вісник НБУ. – 2012. – № 4. – С. 3-7.
5. Мельник А. О. Грошово-кредитне регулювання в умовах економічної кризи / А. О. Мельник // Фінансовий простір. – 2012. – № 4. – С. 7-10.
6. Паливода К. В. Монетарна політика як інструмент активізації економічного зростання / К. В. Паливода // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 2. – С. 99-109.
7. Статистичний бюлетень НБУ (електронне видання) грудень 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/doccatalog/list?currDir=51377>
8. Статистичний бюлетень НБУ 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57897
9. Населення / Державний служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
10. Тарасенко Ю. В. Криза як невід'ємна частина у діяльності соціально-економічної системи / Ю. В. Тарасенко, З. В. Григорова // Технологія і техніка друкарства. – 2010. – № 1. – С. 185-191.

УДК 338.012+330.341(477)

Гайдай І.Ю., канд. екон. наук, доцент;

Гайдай Р.Ф., ст. викладач кафедри «Менеджмент організацій»;

Митрофанова А.О., магістрант.

Автомобільно-дорожній інститут ДонНТУ, м. Горлівка.

АНАЛІЗ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВУГІЛЬНІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Проаналізовано стан інноваційної діяльності у вугільній промисловості України. Виявлено фактори які уповільнюють інноваційні процеси. Запропоновано заходи для активізації інноваційного розвитку вугледобувних підприємств України.

Однією з передумов сталого розвитку національної економіки є ефективне використання наявних ресурсів на всіх стадіях промислового виробництва. Ефективна робота вугільної галузі, яка є базовою для інших галузей та стратегічною з погляду енергетичної безпеки держави, впливає на ефективність функціонування економіки України в цілому.

Основним напрямом підвищення конкурентоспроможності вугледобувних підприємств є інноваційна діяльність, що пов'язано із створенням конкурентного вугільного ринку, корінною зміною технічного рівня вугільного виробництва, появою високопродуктивних та безпечних технологій. Впровадження інновацій у вугільній галузі України забезпечить виробництво високоякісної продукції, яка використовується в металургійних комплексах, електроенергетиці, хімічній промисловості та для потреб населення. Це створить умови для розвитку вугільних підприємств і поліпшення їх фінансового стану.

Наукові дослідження інноваційного спрямування акцентують увагу на важливості вибору інноваційної моделі розвитку економіки. Теоретичні аспекти інноваційної діяльності розглядаються у працях вітчизняних та зарубіжних науковців М. Чумаченка, О. Амоши, М. Деревичка, А. Р. Гальчинського, В. М. Гейця, Ю. З. Драчука, А. І. Кабанова, В. В. Коберника, Л. М. Рассуждай, Л. Л. Стариченка, В. Д. Марченка, Д. М. Черваньова. Проблемам інноваційного розвитку та фінансових важелів його забезпечення присвячені праці Ю. М. Гавриленка, В. М. Єрмакова, О. І. Жилінської, В. М. Колоди, А. М. Стельмащук, І. І. Цигилик, А. А. Чухно, О. М. Юркевич. Питання науково-технічних розробок у вугільній промисловості досліджуються вченими інститутів та наукових установ вугільної промисловості України, серед яких Державний науково-дослідний та проектно-конструкторський інститут вугільної промисловості, Донецький проектно-конструкторський технологічний інститут, Донецький державний науково-дослідний, проектно-конструкторський та експериментальний інститут комплексної механізації шахт, Науково-дослідний інститут гірничої механіки ім. М. М. Федорова, ДП «Донгіпровуглемаш», Інститут економіки промисловості (ІЕП) НАН України.

Метою роботи є дослідження сучасного стану інноваційної діяльності у вугільній промисловості України, виявлення існуючих проблем та перспективних напрямів інноваційного розвитку.

На сучасному етапі розвитку України як незалежної держави важливу роль відіграє розвиток інноваційної діяльності. Впровадження інновацій в усьому світі вважається одним із чинників стабілізації економіки, забезпечення випуску високотехнічної та конкурентоспроможної на внутрішньому та зовнішньому ринку продукції. Інноваційний розвиток вугільної промисловості як базової галузі економіки України дозволить підвищити науково-технічний рівень виробництва і створити умови для ефективнішого використання всіх видів ресурсів.

Інновація щодо вугільної галузі – це цілеспрямована зміна або введення нових засобів і технологій на основних процесах вугільного виробництва з метою одержання науково-технічного, економічного, соціального, екологічного й інших видів ефекту.

Проведений аналіз показників, які характеризують розвиток інноваційних процесів у вугільній галузі України за п'ять останніх років (табл. 1) показав, що у 2012 р. лише п'ять вугільних підприємств впроваджували інновації. З них на чотирьох підприємствах впроваджувались нові технологічні процеси та на одному освоювалося виробництво інноваційних видів продукції. Цей показник зменшився в порівнянні з попередніми роками. Так, в 2008 р. кількість підприємств, які впроваджували інновації, складало сім, в 2009 р. – чотирнадцять, в 2010 р. – одинадцять. В 2012 р. в галузі зросла кількість придбаних нових технологій в Україні, яка становила чотири одиниці проти двох у 2008 р. За межами України нові технології придбалися лише в 2009 р. Загальні витрати на дослідження та розробки мають тенденцію до збільшення. Так, в 2012 р. вони склали 14494,7 тис. грн, що майже в три рази перевищує аналогічний показник 2008 р. При цьому кошти спрямовуються переважно на придбання машин та обладнання, в меншому ступені – на придбання нових технологій та ліцензій. Загальний обсяг витрат на придбання машин та обладнання у 2012 р. склав 44041,1 тис. грн, що підтверджується даними табл. 1.

Загальний обсяг витрат на впровадження інновацій в 2012 р. в цілому по Україні склав 2639,9 млн. грн, з них на вугільну промисловість припадало 19,5 млн. грн, або 0,7 %.

У 2011 р. ці витрати склали 1785,3 млн. грн, з них 23,4 млн. грн – на підприємствах вугільної промисловості (0,7 %).

Обсяг реалізованої інноваційної продукції по промисловості України в цілому в 2012 р. склав 5601,4 млн. грн, з них 256,66 млн. грн приходилося на вугільну промисловість. Цей показник збільшився в порівнянні з минулими роками: у 2011 р. він складав 15,62 млн. грн, у 2010 р. – 55,8 млн. грн [1, с.191].

Таблиця 1 – Показники, які характеризують інноваційну діяльність у вугільній галузі України в 2008-2012 рр. [1, с.183]

Показники	Од. вим	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
Кількість підприємств, які впроваджували інновації, всього	од.	7	14	11	5	5
у тому числі:						
здійснювали механізацію та автоматизацію виробництва	од.	6	12	7	2	0
впроваджували нові технологічні процеси	од.	2	6	5	3	4
освоювали виробництво інноваційних видів продукції	од.	0	0	2	0	1
Кількість придбаних нових технологій в Україні	од.	2	1	0	2	4
Кількість придбаних нових технологій за межами України	од.	0	2	0	0	0
Кількість підприємств, які витрачали кошти на дослідження та розробки	од.	4	4	5	6	5
Загальні витрати на дослідження та розробки	тис. грн	4695,2	8368,2	12527,2	17458,3	14494,7
Кількість підприємств, які витрачали кошти на придбання нових технологій	од.	2	1	0	0	-
Загальні витрати на придбання нових технологій	тис. грн	1128,5	57,0	0	0	-
Загальні витрати на придбання ліцензій	тис. грн	78,5	57,0	0	0	-
Кількість підприємств, які витрачали кошти на придбання ліцензій для використання винаходів, корисних моделей	од.	1	1	0	0	-
Кількість підприємств, які витрачали кошти на придбання машин та обладнання	од.	6	10	5	2	6
Загальні витрати на виробниче проектування	тис. грн	4928,5	513,0	639,3	1310,7	-
Кількість підприємств, які витрачали кошти на випуск нових продуктів	од.	1	2	2	1	-
Загальний обсяг витрат на придбання машин, обладнання	тис. грн	54114,8	85915,3	38785,3	10291,0	44041,1

В 2012 році в Україні було впроваджено 52 нових технологічних процеси, в тому числі 36 маловідходних та ресурсозберігаючих. З них двадцять – у хімічній та нафтохімічній промисловості, двадцять чотири – у машинобудуванні, п'ять – у металургійному виробництві, два – у виробництві неметалевої мінеральної продукції, і лише один процес – у вугільній промисловості. Для порівняння, в 2009 р. було впроваджено 115 нових технологічних процеси, у тому числі 55 – маловідходних та ресурсозберігаючих, з них у вугільній промисловості – п'ять одиниць. У 2010 р. цей показник складав 90 та 43 одиниць відповідно, з них на вугільну промисловість припадало два нових технологічних процеси (табл. 2).

Таблиця 2 – Впровадження інновацій в Україні протягом 2009-2012рр. [1, с.193]

Впровадження інновацій	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
Впроваджено технологічних процесів	115	90	54	52
у тому числі маловідходних та ресурсозберігаючих	55	43	29	36
у хімічній та нафтохімічній промисловості	12	12	15	20
у машинобудуванні	28	29	23	24
у металургійному виробництві	11	11	12	5
у виробництві неметалевої мінеральної продукції	4	2	2	2
у вугільній промисловості	5	2	2	1

В Донецькій області України, де сконцентрована переважна більшість підприємств вугільної галузі, найбільш сприйнятливими до нововведень в 2012 р. були підприємства з виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення (25 % загальної кількості підприємств галузі), машинобудування (20,4 %), металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів (17,9 %), виробництва іншої неметалевої мінеральної продукції (15,6 %). У вугільній галузі нововведеннями займалося лише 1,8 % підприємств. В 2012 р. в порівнянні з 2011 р. на перелічених галузях відбулося збільшення кількості інноваційно активних підприємств, за виключенням вугільної промисловості, де кількість таких підприємств скоротилася на 1 % [1, с.193].

В даний час існує ряд проблем, які стримують розвиток підприємств вугільної галузі та перешкоджають можливості активізації інноваційної діяльності. Основними з них є зменшення кількості діючих шахт (з 276 в 1991 р. до 160 в 2011 р., з яких 140 шахт є державними) і зношений шахтний фонд. Кожна друга шахта працює понад 50 років, зокрема термін експлуатації 36 шахт складає більше 70 років. За останні 20 років реконструйовано тільки сім шахт, практично не ведеться нове будівництво [2]. Існують проблеми нерентабельної діяльності багатьох вугільних підприємств. Згідно з даними табл. 3, в 2012 р. 26 рентабельними шахтами першої групи забезпечувалася висока продуктивність праці робітників з видобутку (45,9 т/міс.) та порівняно невисока собівартість вугілля (179,31 грн.). Ця група шахт має достатні резерви, оскільки на них 56,3 % очисних вибоїв оснащено інноваційними комплексами нового технічного рівня. В інших вибоях використовується морально застаріла техніка (комплекси типу КД80, 1КМК98, КМТ15 й інші).

Друга група шахт, а це 22 підприємства, також має досить високу інноваційну оснащеність – 74 % очисних вибоїв обладнані комплексами нового технічного рівня. Проте ефективність їх використання є недостатньо високою, внаслідок чого переважна більшість шахт за підсумками 2012 р. виявилася збитковою. Оскільки багато очисних вибоїв працювали з навантаженням менше середньої величини, це позначилося на підвищенні собівартості. Як видно з даних табл. 3, середня собівартість по другій групі шахт становила 276,86 грн/т. Основний інноваційний напрямок для цієї групи шахт – розвиток гірничих робіт і підвищення рівня використання устаткування до економічно ефективного. Крім того, необхідно проводити технічне переоснащення очисних вибоїв, де є морально застаріле устаткування.

Третя група шахт представлена тридцятьма стало збитковими підприємствами. Середня собівартість товарного вугілля по цій групі в 2012 р. становила 347,6 грн, середньодобове навантаження на діючий вибій було на рівні 500 т/добу. Очисні вибої обладнано комплексами нового технічного рівня лише на 34 %. До глибоко збиткових в 2012 р. відносилися 62 шахти IV і V груп. Ці шахти мають практично стовідсоткове зношення основних фондів, великий дефіцит кадрів, брак фінансів. При наявності досить великих промислових запасів вугілля на цих шахтах – 1435,8 млн. т, або 30 % від загальних по галузі, вони, в основному, знаходяться в тонких пластах вугілля, зі складними гірничо-геологічними умовами. Їх неможливо економічно ефективно видобувати при існуючому рівні технології. В середньому на одну шахту IV групи в 2012 р. припадав видобуток вугілля приблизно 300 т на добу, собівартість товарного вугілля становила 400,68 грн/т, продуктивність праці робітника з видобутку – 13,9 т на місяць. Показники роботи шахт п'ятої групи в 2012 р. наступні: середньодобове навантаження на шахту –

144 т, продуктивність праці робітника з видобутку вугілля – 7,22 т/міс, собівартість однієї тонни товарного вугілля – 644,55 грн, що підтверджується даними табл. 3.

Таблиця 3 – Основні техніко-економічні показники роботи вугільних підприємств України в 2012р. [1]

Група шахт	Кількість шахт у групі, од	Діапазон вуглеви-добутку, тис.т	Кількість діючих ви-боїв, од		Річний обсяг ви-добутку, млн. т	Середньодобовий видобуток вугілля, на одну шахту, т	Продуктивність праці робітника з вуглевидобутку, т/міс	Собівартість товарного вугілля, грн./т
			усього	у т.ч КМВ				
I	26	1001-6200	96	54	45,44	5075	45,9	179,31
II	22	501-1000	39	29	14,13	1865	27,5	276,86
III	30	201-500	53	18	9,29	899	21,09	347,6
VI	21	101-200	29	4	3,06	306	13,9	400,68
V	41	менше 100	49	0	2,03	144	7,22	644,55
Разом	140		266	105	73,95	1533	29,2	240,95

Складні гірничо-геологічні умови відробітку вугільних пластів притаманні більшості вугільних підприємств України. Вугільні родовища характеризуються великою глибиною розробки, високою газоносністю, малою потужністю і схильністю до раптових викидів метану, газу і породи. Температура гірничих порід досягає 42-45°. Середня глибина розробки діючих шахт дорівнює 600 м. З числа діючих шахт 69,5 % розробляють газоносні вугільні пласти, на 34,8 % виїмка вугілля ведеться на пластах, які є небезпечними по раптових викидах метану. Вугільна галузь України залишається вкрай травмонебезпечною, що підтверджується даними щодо кількості травмованих та загиблих працівників, наведеними в таблиці 4. Рівень смертельного травматизму в галузі досяг 15,6 % від смертельних нещасних випадків, які відбулися у всіх галузях України.

Таблиця 4 – Травматизм на вугільних підприємствах України протягом 2008-2012 рр. [2]

Показники	Рік				
	2008 р.	2009 р.	2010 р.	2011 р.	2012 р.
Кількість травмованих, чол.	4490	4655	6751	7768	8321
у т.ч. загиблих, чол.	-	249	168	157	200

Таким чином, відновлення і оновлення шахтного фонду при вкладанні значного обсягу фінансових ресурсів диктується не лише економічною доцільністю, а і необхідністю забезпечення безпечних умов праці в вугільній галузі. Обсяги фінансування галузі, які дозволили б забезпечити введення нових виробничих потужностей, є недостатніми та не досягають навіть запланованого рівня. Дані про стан фінансування вугільної галузі України з державного бюджету наведені в табл. 5.

Таблиця 5 – Фінансування вугільної галузі України з державного бюджету протягом 2008-2012 рр., млн. грн [1, с. 206]

Рік	Запланований обсяг фінансування	Фактичний обсяг фінансування	Недофінансування	
			+/-	%
2008	2852,7	2787,6	65,1	2,3
2009	3342,8	3064,1	278,7	8,3
2010	4266,4	4155,5	110,9	2,6
2011	5780,0	5760,0	20,0	0,4
2012	7500,2	7247,3	252,9	3,4

Наслідками недофінансування є великі борги шахт, зниження обсягів виробництва товарної продукції. Загальна дебіторська заборгованість вуглевидобувних підприємств в 2012 р.

складала 1,24 млрд. грн, кредиторська заборгованість – 12,51 млрд. грн. В порівнянні з 2011 р. зростання відбулося на 89,8 млн. грн та 1,76 млрд. грн. відповідно. У 2012 р. порівняно з 2000 р. видобуток вугілля на шахтах, які підпорядковані Мінвуглепрому України, скорочено на 34885,3 тис. т. Збитки галузі від випуску товарної продукції в 2012 р. склали 4276,5 млн. грн, що на 2,8 млн. грн вище в порівнянні з 2010 р. На зниження рівня вуглевидобування вплинуло скорочення виробничих потужностей з 192 млн. т. у 1991 р. до 95 млн. т. у 2011 р. [2].

Низька конкурентоспроможність вітчизняного вугілля обумовлена високою собівартістю і низькими якісними характеристиками: високою зольністю, сірчистістю тощо. Так, собівартість 1 т товарної вугільної продукції в 2012 р. складала 605,84 грн. Порівняно з 2010 р. вона збільшилася на 341,29 грн. Основними причинами збільшення витрат є ріст цін на електроенергію, матеріали, устаткування, зростання витрат на оплату праці у зв'язку із підвищенням рівня мінімальної заробітної плати.

Прискорити інноваційні процеси на вуглевидобувних підприємствах України можливо шляхом освоєння інвестицій. Перешкодою на шляху до активізації інвестиційної діяльності в вугільній галузі є тривалий період окупності і високий ризик капіталовкладень. Досвід здійснення інвестиційних проектів у вугільній промисловості розвинених західних країн показує, що інвестиційний проект починає окупати себе приблизно через 5-10 років, що зазвичай вимагає певних гарантій для інвестора з боку держави. Існує ще ряд проблем, які об'єктивно уповільнюють інноваційні процеси на вуглевидобувних підприємствах. Це втрата кадрового потенціалу в результаті непрестижності шахтарської праці, слабкий стан галузевої науки і відсутність чіткого механізму фінансування наукових робіт по пріоритетних напрямках розвитку галузі, неврегульованість нормативно-правової бази. Вимагають вирішення такі питання, як: прискорення процесів приватизації з урахуванням особливостей, які властиві вугільній галузі; удосконалення механізмів функціонування ринку вугілля і механізмів державного субсидування відповідно до умов Міжнародної організації торгівлі; активізація інвестиційної діяльності, адаптація політики ціноутворення на вугільну продукцію до цільових ринків й інші питання.

Проблема інноваційного розвитку сьогодні стоїть дуже гостро для вугільної промисловості України. Умови для розвитку вугільних підприємств (зокрема, залучення інвестицій, впровадження новітніх технологій вуглевидобутку, підвищення рівня безпеки праці, соціальні гарантії для працівників тощо) не можуть бути створені без відповідної підтримки на галузевому та державному рівні. Для активізації інноваційного розвитку вугледобувних підприємств необхідно на державному рівні забезпечити відповідність чинного законодавства України з інноваційного розвитку та інноваційної діяльності сучасним реаліям. Для цього потрібно внести зміни та доповнення до чинних правових документів та підзаконних актів (концепцій, стратегій, програм, планів тощо), які стосуються розвитку та діяльності вугільної галузі щодо стратегій інноваційного розвитку та механізмів їх впровадження. Пріоритетним має стати вивчення та застосування провідного закордонного досвіду для формування ефективної інноваційної політики на вугледобувних підприємствах України.

Вирішити проблеми фінансування інноваційного розвитку вугільних підприємств на державному рівні можливо шляхом створення умов для здійснення інвестицій у вугільні шахти, джерелами яких можуть бути державні капіталовкладення, кошти позабюджетних фінансових фондів, власні кошти підприємств, кошти галузей, які зацікавлені у вугільній сировині, заощадження населення, кредити банків, фінансовий лізинг тощо. Цьому сприятиме покращення інвестиційного клімату та надання гарантій з боку держави. Для поживлення інноваційного розвитку вугледобувних підприємств доцільним є розробити та впровадити систему податкових пільг, а також пільгового кредитування вугледобувних підприємств.

Для допомоги вугледобувним підприємствам при здійсненні інноваційної діяльності на галузевому рівні мають бути створені відповідні структури зі сприяння впровадженню пріоритетів інноваційного розвитку у вугільній галузі. Основним завданням для них має стати розробка та реалізація галузевої стратегії підтримки та розвитку наукових установ, дослідження яких мають бути покладені в основу інноваційної політики вугільної галузі.

Для вугільної промисловості вихід на інноваційний етап розвитку має передбачати розробку та виконання комплексу системних заходів, що потребують залучення науки, виробництва та управлінських державних структур для формування довгострокових переважно великомасштабних інвестиційних міжгалузевих і міжрегіональних інноваційних проектів та програм. Важливими їх елементами мають стати комплекси робіт з інноваційної реструктуризації вугільного виробництва, модернізація та технічне переозброєння вугледобувних підприємств, застосування нових технологічних процесів вуглевидобутку, будівництво нових шахт і розрізів, створення мегаоб'єднань (компаній).

Висновки. Частка вугільних підприємств, що впроваджують інновації, є досить низькою в порівнянні з іншими галузями промисловості України. Існує ряд проблем, які стримують розвиток підприємств вугільної галузі та перешкоджають можливості активізації інноваційної діяльності в сучасних умовах. Серед них слід виділити зменшення кількості діючих шахт, зношений шахтний фонд, нерентабельну діяльність багатьох вугільних підприємств. Недостатні обсяги фінансування галузі не дозволяють забезпечити введення нових виробничих потужностей, наслідком чого є великі борги шахт, зниження обсягів виробництва товарної продукції, збільшення дебіторської та кредиторської заборгованості, отримання збитків. Для вирішення зазначених проблем вугільні підприємства потребують допомоги на державному та галузевому рівні. Сучасна стратегія інноваційного розвитку вугільній галузі має передбачати удосконалення техніки, технології робіт, модернізацію виробництва, підвищення безпеки та престижності шахтарської праці, вирішення екологічних проблем. Реалізація цих завдань в першу чергу залежить від забезпечення фінансування вугільної галузі як з боку інвесторів, так і через механізми державного регулювання впровадження інновацій.

Для найбільш повного використання інноваційного потенціалу вугільної промисловості України мають бути розроблені конкретні програми, визначені основні напрямки розвитку, які сприяли б підвищенню кількості та питомої ваги інноваційно активних вугледобувних підприємств. Напрямами подальших досліджень мають стати розробка рекомендацій, методик, детальних планів щодо інноваційного розвитку вугледобувних підприємств, готових інструкцій їх впровадження в галузі та на підприємствах.

Література

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : стат. зб. за 2012 рік. – К. : ДП Інф.-видав. Центр Держкомстату Укр., 2012. – 361 с.
2. Підсумки роботи підприємств Мінвуглепрому у 2012 році [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mprv.gov.ua>.

УДК 332:659.2

*Мартінович В.Г., асистент кафедри обліку та аудиту.
Донецький інститут залізничного транспорту Української
державної академії залізничного транспорту.*

ПРОБЛЕМИ ТА НОВІТНІ МОЖЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Статтю присвячено актуальним проблемам та новітнім можливостям оцінювання інформаційного потенціалу регіону. Визначено ключові інтереси та потреби в системному дослідженні інформаційних ресурсів регіону з метою їх ефективного використання. Окреслено перспективність оцінювання інформаційного потенціалу регіону за рахунок адаптування методів Форсайт.

Постановка проблеми. Визначаючи пріоритети розвитку людського суспільства, економічного прогресу, можна з упевненістю сказати, що це є все зростаюче виробництво і споживання інформації та її носіїв, що дало підстави вченим говорити про глобальну